

Raadsvoorstel

Raadsvergadering Debat en Beslút	: 30-09-2026
Petear	: 16-09-2026
Agendapunt	: agendapunt
Nummer	: Nummer raadsvoorstel
Datum voorstel	: 16-08-2026
Onderwerp	: Plan van Aanpak kleinschalige asielopvang De Fryske Marren.
Zaaknummer	: Z.875873
Portefeuillehouder	: de heer L.P. Stoel

Voorstel:

1. het Plan van Aanpak kleinschalige asielopvang (bijlage 1) vast te stellen als kader en leidraad voor de verdere uitwerking van de gemeentelijke opvangopgave in het kader van de Spreidingswet en als basis voor de communicatie- en participatieaanpak;
2. vast te stellen dat onder kleinschalige asielopvang in De Fryske Marren wordt verstaan: opvanglocaties met een omvang van minimaal 100 en maximaal 150 opvangplaatsen, in lijn met de Spreidingswet en de geldende COA-kaders (bijlage 2);
3. te kiezen voor de invulling van de gemeentelijke opvangopgave via maximaal twee COA-locaties tot 150 opvangplaatsen als voorkeursvariant, uitgaande van de huidige voorlopige opvangopgave van 273 opvangplaatsen, met inachtneming van eventuele beperkte wijzigingen in het definitieve landelijke verdeelbesluit. De precieze verdeling van opvangplaatsen en de organisatie van voorzieningen worden in overleg met het COA nader uitgewerkt.
4. structurele opvang, dat wil zeggen opvang die voor langere tijd beschikbaar is op vaste locaties en dus niet tijdelijk wordt vergunt, als uitgangspunt te hanteren voor de verdere uitwerking, conform de doelstellingen en systematiek van de Spreidingswet.

Inleiding - Ynlieding

De gemeente De Fryske Marren heeft op grond van de Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen, ook wel de Spreidingswet, een wettelijke taak om bij te dragen aan de opvang van asielzoekers. Voor De Fryske Marren geldt op basis van de huidige landelijke raming (bijlage 7) een voorlopige opgave van 273 opvangplaatsen voor de periode 2027/2028; het definitieve verdeelbesluit volgt uiterlijk op 31 december 2026.

De gemeenteraad heeft op 11 maart 2024 een motie¹ aangenomen waarin is verzocht opvang in De Fryske Marren te organiseren, de uitwerking van de Spreidingswet te betrekken, de pilots van het COA voor kleine AZC's te volgen, een gedegen communicatieplan op te stellen, te bezien aan welke eisen kleine AZC's moeten voldoen en te onderzoeken hoe hiervan een wisselwerkproject kan worden gemaakt. Het voorliggende Plan van Aanpak is nadrukkelijk opgesteld vanuit de wens van de raad, zoals verwoord in deze motie, om de mogelijkheden voor kleinschalige opvang in De Fryske Marren te onderzoeken. In dat kader zijn ook alternatieve varianten verkend en als alternatieve opties in het Plan van Aanpak meegenomen. Daarbij geldt dat er op dit moment nog geen uitgekristalliseerde COA-pilots beschikbaar zijn voor deze specifieke vorm van kleinschalige opvang. Op 23 april 2025 is vervolgens de startnotitie² voor het opstellen

¹ [Moasje lytse azc's - wize moasje - FNP GL-PvdA CDA CU D66](#)

² [Startnotitie kleinschalige asielopvang](#)

van een plan van aanpak voor kleinschalige asielopvang vastgesteld. Het voorliggende Plan van Aanpak werkt deze uitgangspunten uit en biedt een kader voor de verdere uitwerking van de opvangopgave.

Het Plan van Aanpak sluit aan bij de wettelijke kaders voor asielopvang en bij de beleidsuitgangspunten uit het coalitieakkoord 'Mei-inoar op koers 2026-2030' van De Fryske Marren, waaronder kleinschalige opvang, veilige leefomgeving, maatschappelijke inbedding en zorgvuldige participatie. Het Plan van Aanpak bevat geen besluiten over concrete locaties, aantallen per locatie of vergunningverlening, maar geeft richting aan het proces, de uitgangspunten en de keuzes die in vervolgfases, in overeenstemming met college en raad, nader worden uitgewerkt.

Beoogd resultaat - Beëide resultaat

Met dit besluit wordt beoogd de realisatie van kleinschalige asielopvang in De Fryske Marren mogelijk te maken binnen de wettelijke kaders van de Spreidingswet, met duidelijke rollen, bestuurlijke houvast en een uitvoerbare vervolgaanpak.

Argumenten - Argumenten

1.1 Vaststelling van een Plan van Aanpak is noodzakelijk

De opvangopgave raakt meerdere beleidsterreinen, waaronder sociaal, ruimtelijk, juridisch, financieel en bestuurlijk. Daarom is een integraal kader nodig voordat vervolgstappen worden gezet. Het Plan van Aanpak biedt die basis en maakt een zorgvuldige afweging mogelijk.

1.2 De exacte uitwerking moet in een vervolgtraject worden vastgesteld

De verdeling over locaties, de ruimtelijke inpassing en de feitelijke realisatie maken geen deel uit van dit Plan van Aanpak en worden in een afzonderlijk vervolgtraject nader uitgewerkt. In dat vervolgtraject worden vooraf duidelijke en toetsbare locatiecriteria vastgesteld. Potentiële locaties worden vervolgens aan de hand van deze criteria beoordeeld. De uitkomst wordt inzichtelijk gemaakt in een rangorde van kansrijke locaties, waarbij per locatie wordt toegelicht op welke punten deze voldoet, welke aandachtspunten bestaan en waarom locaties eventueel afvallen. De locatiekeuze en realisatie vinden pas plaats nadat de locaties zijn beoordeeld op onder meer ruimtelijke inpasbaarheid, beschikbaarheid, bereikbaarheid, veiligheid, voorzieningen, onderwijs, politie-inzet, financiële gevolgen, maatschappelijke inbedding en bestuurlijke uitvoerbaarheid.

1.3 Sociale en maatschappelijke voorzieningen vragen nadere uitwerking

Bij de verdere uitwerking van de opvangopgave is het van belang om ook expliciet aandacht te besteden aan kinderopvang, voorschoolse voorzieningen, leerlingenvervoer en toezicht op de leerplicht. Deze onderwerpen zijn niet automatisch via samenwerkingsverbanden geborgd en vragen daarom om tijdige afspraken met kinderopvangorganisaties, scholen, het COA en andere betrokken partners.

Gemeenten hebben de wettelijke verplichting om een Voor- en Voerschoolse Educatie (VVE)-aanbod te organiseren ter voorkoming en bestrijding van onderwijsachterstanden. In De Fryske Marren behoren nieuwkomers tot de doelgroep voor de VVE-indicatie. De gemeente kan de organisatie van VVE-aanbod voor peuters in of nabij de (kleinschalige) asielopvang faciliteren en daarover afspraken maken met een kinderopvangorganisatie of andere VVE-aanbieder. Indien VVE op de opvanglocatie zelf wordt gerealiseerd, gebeurt dit in nauwe afstemming tussen COA, gemeente en VVE-aanbieder, waarbij het COA zeggenschap houdt over de ruimtes en voorzieningen op de locatie³.

2.1 Een heldere definitie van kleinschalige opvang voorkomt interpretatieverschillen

De Spreidingswet laat ruimte voor verschillende vormen en groottes van opvang, waardoor het noodzakelijk is dat de gemeenteraad vaststelt wat binnen De Fryske Marren als kleinschalig wordt beschouwd. Vanuit het Plan van Aanpak wordt kleinschalige opvang gedefinieerd als opvanglocaties met een omvang van minimaal 100 en maximaal 150 opvangplaatsen, in lijn met de Spreidingswet en de geldende COA-kaders.

De gekozen definitie is richtinggevend voor de huidige uitwerking, maar kan door de gemeenteraad worden bijgesteld en bij gewijzigde landelijke wetgeving of gewijzigde COA-kaders in overleg met het COA worden

³ [Voorschoolse educatie voor peuters in de asielopvang – handreiking voor gemeenten, COA, JGZ en kinderopvang](#)

herijkt. De mate van flexibiliteit wordt daarbij mede bepaald door de nog nader uit te werken contractuele afspraken met het COA.

Voor de invulling van de voorlopige gemeentelijke opvangopgave van 273 opvangplaatsen is gekozen voor maximaal twee COA-locaties van maximaal 150 opvangplaatsen per locatie als voorkeursvariant. Deze variant biedt een overzichtelijke en beheersbare opvangstructuur, waarbij de locaties afzonderlijk kleinschalig blijven en tegelijkertijd mogelijkheden bieden om voorzieningen, begeleiding en organisatie gezamenlijk of deels centraal te organiseren.

Een variant met drie locaties van circa 100 opvangplaatsen is eveneens denkbaar, maar leidt tot een groter aantal locaties en leidt naar verwachting tot meer bestuurlijke, organisatorische en financiële complexiteit. Ook vraagt deze variant om meer afstemming tussen locaties en kan de verdeling van voorzieningen en begeleiding over meerdere locaties leiden tot extra vervoersbewegingen en aanvullende gemeentelijke inzet. Op basis van de huidige inzichten wordt de voorkeursvariant met maximaal twee locaties daarom als beter beheersbaar en uitvoerbaar beoordeeld. De precieze verdeling van de opvangplaatsen en de organisatie van voorzieningen worden in de vervolgfase in overleg met het COA nader uitgewerkt.

3.1 De voorkeursvariant (kleinschalige COA-locaties tot 150 opvangplaatsen per locatie) is bestuurlijk en organisatorisch het meest robuust

Voor de keuze van de schaal en opzet van de opvang is een afwegingskader gebruikt waarin varianten zijn beoordeeld op veiligheid, beheersbaarheid, voorzieningen, onderwijs, politie-inzet, financiële gevolgen, ruimtelijke inpassing, maatschappelijke inbedding en bestuurlijke uitvoerbaarheid. Op basis daarvan komt de variant met twee kleinschalige COA-locatie tot 150 opvangplaatsen per locatie als meest robuust naar voren.

Deze variant biedt de mogelijkheid om de voorlopige gemeentelijke opvangopgave van 273 opvangplaatsen op een overzichtelijke en beheersbare wijze te organiseren, met ruimte voor beperkte wijzigingen in de landelijke capaciteitsraming. De totale capaciteit van twee locaties tot 150 opvangplaatsen bedraagt maximaal 300 plaatsen. De exacte verdeling van de opvangplaatsen wordt in de vervolgfase nader uitgewerkt.

Uit de informatie van het COA (bijlage 13) blijkt dat de voorzieningen en begeleiding bij kleinschalige opvang afhankelijk zijn van de concrete locatie, de afstand tot bestaande voorzieningen en de vraag of een hoofdlocatie of dienstencentrum kan worden gerealiseerd. In deze voorkeursvariant wordt daarom onderzocht of één van de twee locaties als hoofdlocatie of dienstencentrum kan fungeren. Op een dergelijke locatie kunnen voorzieningen zoals zorg, recreatie, activiteiten en leslokalen worden georganiseerd, waarvan mogelijk ook bewoners van de andere locatie gebruik kunnen maken. De haalbaarheid en precieze invulling hiervan worden in overleg met het COA en andere betrokken partners nader bepaald.

Indien een hoofdlocatie of dienstencentrum niet haalbaar blijkt, wordt per locatie bekeken welke voorzieningen lokaal of nabij de locatie moeten worden georganiseerd. Daarbij wordt rekening gehouden met de ligging, de afstand tot bestaande voorzieningen en de lokale mogelijkheden. Onderwijs blijft een gemeentelijke verantwoordelijkheid en wordt in de vervolgfase afzonderlijk uitgewerkt.

Deze variant is bestuurlijk, organisatorisch en financieel het meest robuust, omdat:

- twee locaties tot 150 opvangplaatsen aansluiten bij de gemeentelijke definitie van kleinschalige opvang;
- de voorlopige opvangopgave van 273 plaatsen hiermee op een overzichtelijke wijze kan worden ingevuld, met enige flexibiliteit voor wijzigingen in de landelijke capaciteitsraming;
- de locaties afzonderlijk beheersbaar blijven en tegelijkertijd mogelijkheden bieden voor gezamenlijke voorzieningen;
- in overleg met het COA kan worden onderzocht of één locatie als hoofdlocatie of dienstencentrum kan fungeren;
- voorzieningen zoals zorg, recreatie, activiteiten en leslokalen daardoor mogelijk op één locatie kunnen worden geconcentreerd;

- bij het ontbreken van een hoofdlocatie per locatie maatwerk kan worden georganiseerd;
- het COA verantwoordelijk blijft voor de exploitatie, begeleiding, beveiliging en faciliteiten binnen de gemaakte afspraken;
- de gemeente een primair regisserende en faciliterende rol vervult;
- de gekozen schaalgrootte maakt het mogelijk de voorlopige opvangopgave met maximaal twee locaties te organiseren;
- structurele opvang hiermee kan worden gerealiseerd binnen de systematiek van de Spreidingswet.

3.2 De rol van de gemeente blijft beheersbaar

Bij opvanglocaties tot 150 opvangplaatsen blijft de gemeentelijke rol primair regisserend en faciliterend. Voor de gemeente betekent dit dat de organisatie in beginsel niet onevenredig wordt belast, terwijl bestuurlijke, financiële en organisatorische risico's beter beheersbaar blijven.

3.3 De gekozen schaalgrootte maakt uitvoering van de opvangopgave mogelijk

De gekozen schaalgrootte biedt voldoende capaciteit om de huidige gemeentelijke opvangopgave op een beheersbare en uitvoerbare wijze te realiseren.

Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat de definitieve landelijke capaciteitsraming nog kan wijzigen en tweejaarlijks opnieuw wordt bepaald, zonder afbreuk te doen aan de gekozen richting en schaalgrootte.

In de vervolgfase wordt nader uitgewerkt hoe deze voorkeursvariant wordt ingevuld met twee locaties tot 150 opvangplaatsen per locatie. Daarbij wordt ook onderzocht hoe de opvangplaatsen over de locaties worden verdeeld en of één van de locaties als hoofdlocatie of dienstencentrum kan fungeren. Definitieve locatie, aantallen en de verdeling van opvangplaatsen worden daarbij afzonderlijk ter besluitvorming aan college en gemeenteraad voorgelegd.

3.4 Alternatieve scenario's zijn afgewogen

Naast de voorkeursvariant zijn ook een dependancelocatie van een hoofdlocatie buiten De Fryske Marren, een centrale hoofdlocatie met dependance(s), een centrale hoofdlocatie met volledige gemeentelijke opvangcapaciteit en zeer kleine opvanglocaties van minder dan 100 opvangplaatsen onderzocht. Onderstaande tabel maakt in één overzicht inzichtelijk hoe de varianten zijn beoordeeld op de belangrijkste criteria. De bandbreedtes en kenmerken in de tabel zijn indicatief en gebaseerd op COA-richtlijnen en ervaringsgegevens; het COA geeft aan dat hieraan geen harde getalsmatige grenswaarden kunnen worden ontleend. De uiteindelijke invulling blijft mede afhankelijk van de uitkomst van de onderhandelingen met het COA. Op basis van deze afweging is de voorkeursvariant met twee kleinschalige COA-locaties tot 150 opvangplaatsen per locatie als meest robuust beoordeeld. De feitelijke gevolgen van een eventuele op- of afschaling zijn mede afhankelijk van de afspraken die hierover met het COA worden gemaakt, waaronder de organisatie van voorzieningen, begeleiding en beveiliging. Deze afspraken worden in de vervolgfase nader uitgewerkt.

Criteria	<100 plaatsen		100-150 plaatsen		Tot 150 / >150 plaatsen
	Dependance van een hoofdlocatie / dienstencentrum	Zelfstandige locatie	Dependance van een hoofdlocatie / dienstencentrum	Zelfstandige locatie	Dienstencentrum / Hoofdlocatie
Veiligheid en beheer	Geen permanente beveiliging door COA, meer gemeentelijke inzet nodig		Goed beheersbaar, permanente beveiliging door COA		Meer centrale COA-voorzieningen mogelijk
Voorzieningen en begeleiding	Passend en uitvoerbaar	Maatwerk nodig vanuit gemeente	Passend en uitvoerbaar	Maatwerk nodig vanuit gemeente	Sterkst georganiseerd
Onderwijs en ketenpartners	Goed af te stemmen	Complexer	Goed af te stemmen	Complexer	Schaalvoordeel mogelijk

Financiële druk gemeente	Standaard	Hoger door meer ureninzet	Meer dan standaard	Hoger door meer ureninzet	Standaard
Ruimtelijke inpassing	Minimaal 3 locaties nodig		2 tot 3 locaties nodig		1 tot 2 locaties nodig

Bij meerdere locaties is gefaseerde afschaling mogelijk. De wijze waarop afschaling plaatsvindt, de verdeling van voorzieningen over hoofdlocatie/dienstencentrum en dependances en de eventuele gevolgen voor de gemeentelijke organisatie worden in de vervolgfase nader uitgewerkt en betrokken bij de afspraken met het COA. Dat biedt bestuurlijke flexibiliteit, bijvoorbeeld doordat bij afschaling eerst een dependance kan worden beëindigd. Tegelijkertijd ontstaat het risico dat de resterende hoofdlocatie/dienstencentrum, doordat het aantal mensen dat gebruikt maakt van de voorzieningen afneemt, door het COA alsnog als kleinschalige opvang wordt aangemerkt. In dat geval kunnen voorzieningen die nu via de hoofdlocatie/dienstencentrum worden geborgd wegvallen of worden teruggebracht. Dit kan ertoe leiden dat aanvullende voorzieningen lokaal moeten worden georganiseerd, afhankelijk van de inrichting van de opvangstructuur en de afspraken die daarvoor met het COA worden gemaakt.

Alternatief 1 – Dependancelocatie van een hoofdlocatie buiten De Fryske Marren

Deze variant houdt in dat De Fryske Marren opvang organiseert als dependance van een bestaande COA-hoofdlocatie buiten de gemeente. Bewoners kunnen dan voor een deel gebruikmaken van voorzieningen, begeleiding en organisatie vanuit de hoofdlocatie. Een voorwaarde van het COA is dat de hoofdlocatie binnen maximaal 45 minuten met het openbaar vervoer bereikbaar is.

Deze variant kan voordelen bieden, maar de gemeente blijft afhankelijk van de beschikbare capaciteit, dienstverlening en afspraken met het COA. Daarom is deze variant minder wenselijk dan de voorkeursvariant.

Alternatief 2 – centrale hoofdlocatie met dependance(s)

Deze variant maakt centrale organisatie van voorzieningen mogelijk, maar valt buiten de bandbreedte van kleinschalige opvang en is daarom minder wenselijk.

Alternatief 3 – centrale hoofdlocatie met volledige gemeentelijke opvangcapaciteit

Deze variant is verkend vanuit het oogpunt van uitvoerbaarheid en beheerbaarheid. Door de volledige gemeentelijke opvangopgave op één centrale hoofdlocatie te realiseren, kunnen voorzieningen, begeleiding, zorg, informatievoorziening, beveiliging en beheer op één plek worden georganiseerd. Dit biedt een overzichtelijke opvangstructuur met korte lijnen in de aansturing en duidelijke aanspreekpunten voor gemeente en ketenpartners.

Deze variant sluit aan bij de huidige situatie met het AZC in Blak voor 301 bewoners. Tegelijkertijd wijkt deze variant af van het uitgangspunt om opvang binnen De Fryske Marren zoveel mogelijk kleinschalig en verspreid vorm te geven. Hoewel deze opzet organisatorisch voordelen heeft, lijkt deze daardoor minder goed te passen bij de bestuurlijke keuze die ten grondslag ligt aan het Plan van Aanpak. Daarom wordt ook deze variant niet als voorkeursoptie voorgesteld.

Alternatief 4 – opvanglocaties met minder dan 100 opvangplaatsen

Deze variant vraagt om meer gemeentelijke inzet, extra kosten en meer uitvoeringslast en is daarom niet als voorkeursoptie gekozen.

4.1 Structurele opvang past bij de Spreidingswet

Structurele opvang, in de zin van opvang op vaste locaties die voor langere tijd beschikbare opvang is, sluit het beste aan bij de systematiek van de Spreidingswet. Met structurele opvang wordt bijgedragen aan een stabiele en voorspelbare opvangcapaciteit die mee kan bewegen met de opgave. Daarmee wordt voorkomen dat steeds opnieuw tijdelijke oplossingen of noodopvang nodig zijn en blijft de regie op de uitvoering beter behouden.

Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen

1.1 Uitvoerbaarheid van twee locaties vraagt nadere afstemming

Bij kleinschalige opvang zijn de organisatie van voorzieningen en begeleiding afhankelijk van de concrete locatie, de afstand tot bestaande voorzieningen en de vraag of een hoofdlocatie of dienstcentrum kan worden gerealiseerd. In de voorkeursvariant wordt daarom onderzocht of één van de twee locaties als hoofdlocatie of dienstencentrum kan fungeren. Indien dat niet haalbaar blijkt, moet per locatie worden bepaald welke voorzieningen lokaal of nabij de locatie moeten worden georganiseerd.

Dit kan gevolgen hebben voor de gemeentelijke inzet, de bereikbaarheid, het vervoer van bewoners en de samenwerking met onderwijs, zorg, beveiliging en andere ketenpartners. De risico's worden beheerst door hierover in de vervolgfase concrete afspraken te maken met het COA en betrokken partners en de gevolgen per locatie afzonderlijk in beeld te brengen

2.1 Maatschappelijke gevoeligheid blijft een risico

Elke keuze voor opvang kan maatschappelijke onrust of weerstand oproepen. Gelet op de maatschappelijke en mediabelangstelling voor dit thema is het daarom van belang om inwoners en andere betrokkenen zorgvuldig, tijdig en transparant mee te nemen in het proces. Het Plan van Aanpak kiest daarom voor structurele kleinschalige opvang die past bij de schaal en opgave van De Fryske Marren en voor toepassing van het Wixselwurk-principe. Daarbij staat niet het wegnemen van weerstand centraal, maar het zorgvuldig organiseren van informatie, participatie en terugkoppeling. Voor de vervolgfase is hiervoor een afzonderlijk communicatie- en participatieplan opgesteld. Dit communicatie- en participatieplan is opgenomen als bijlage bij het Plan van Aanpak.

3.1 Landelijke onzekerheden kunnen invloed hebben op planning

Wijzigingen in landelijke wetgeving, beleidsduiding van de Spreidingswet of beschikbare COA-capaciteit kunnen gevolgen hebben voor tempo of invulling. Het Plan van Aanpak biedt voldoende flexibiliteit om hierop bij te sturen, terwijl landelijke ontwikkelingen actief worden gemonitord via COA, VNG en het ministerie.

4.1 Afhankelijkheid van partners brengt uitvoeringsrisico's met zich mee

De realisatie van opvang is mede afhankelijk van samenwerking met het COA en andere ketenpartners, zoals onderwijs, veiligheid en buurgemeente. Dat risico wordt beheersbaar geacht door vaste bestuurlijke en ambtelijke overlegstructuren en door de realisatiefase in een afzonderlijk vervolgtraject te beleggen.

5.1 Tijdelijke terugval in opvangcapaciteit kan ontstaan

Door de beëindiging van de opvanglocatie in Balk kan tijdelijk minder of geen opvangcapaciteit beschikbaar zijn, terwijl de gemeentelijke opgave doorloopt. Dit risico wordt beheerst door tijdige bestuurlijke en ambtelijke afstemming en door scenario's voor de overgangsperiode uit te werken.

6.1 Financiële en uitvoeringsdruk bij kleinschalige opvang blijft een aandachtspunt

De mogelijke verdeling van voorzieningen over twee locaties kan bij kleinschalige opvang leiden tot extra vervoersbewegingen voor bewoners en tot aanvullende inzet voor afstemming en organisatie. Kleinschalige opvang kan voor de gemeente leiden tot hogere kosten voor beheer, beveiliging, vervoer en afstemming en mogelijk ook tot extra belasting van de gemeentelijke organisatie. Vooralsnog is niet uitgegaan van een compensatie vanuit het Rijk voor deze aanloopkosten. Dit risico wordt beheerst door de financiële en uitvoeringsgevolgen per variant verder te concretiseren, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen gemeentelijke taken, COA-taken en gezamenlijke voorzieningen en hierover tijdig afspraken met het COA en andere betrokken partijen voor te bereiden.

7.1 Juridische en ruimtelijke procedures kunnen vertragen

Vergunningverlening, bezwaar- en beroepsprocedures kunnen de planning beïnvloeden. Dit risico wordt ondervangen door in de vervolgfase per locatie een vroegtijdige ruimtelijke en juridische toets uit te voeren en procedurele risico's expliciet mee te wegen in de besluitvorming.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

- Spreidingswet (verdeelbesluit 2027-2028) (bijlage 7);
- Besluit gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen;
- COA-kaders voor kleinschalige opvang;
- Gemeentelijk participatiebeleid – Wikselwurk;
- Relevante omgevingsrechtelijke en vergunningsrechtelijke kaders voor de vervolgfase van locatiekeuze en realisatie.

Sustainable Development Goals (SDG's)

Het Plan van Aanpak draagt bij aan meerdere SDG's, direct en indirect:

Directe raakvlakken:

- SDG 10: ongelijkheid verminderen: bevorderen van gelijke kansen en sociale inclusie voor asielzoekers;
- SDG 11: duurzame steden en gemeenschappen: kleinschalige, geïntegreerde opvang draagt bij aan veilige, veerkrachtige en inclusieve woonomgevingen.

Indirecte of aanvullende raakvlakken:

- SDG 3: goede gezondheid en welzijn: toegang tot medische zorg, mentale ondersteuning en welzijnsvoorzieningen;
- SDG 4: kwaliteitsonderwijs: passend onderwijs voor kinderen en jongeren in de opvanglocaties;
- SDG 5: gendergelijkheid: bescherming en gelijke kansen voor vrouwen en meisjes, inclusief veiligheid op de locaties;
- SDG 8: waardig werk en economische groei: bevorderen van werkgelegenheid, vrijwilligers- of participatiemogelijkheden voor volwassenen;
- SDG 16: vrede, recht en sterke publieke diensten: goed bestuur, rechtszekerheid en integrale afstemming tussen gemeente, COA en partners; bescherming van rechten van asielzoekers;
- SDG 17: partnerschappen: samenwerking met COA, onderwijs, maatschappelijke organisaties en inwoners om succesvolle uitvoering te waarborgen.

Financiën - Finânsjes

De kosten voor de informatiefase bedragen € 108.000 en worden gedekt uit de bestaande budgetten in de begroting. Voor de verdere uitwerking van fase 2 (locatiekeuze) is in 2027 een éénmalig budget nodig voor €200.000. Hiervoor is een aanmelding gedaan, die wordt meegenomen bij de integrale afweging in het kader van de begroting 2027.

De kosten voor de verdere uitwerking van fase 3 zijn nog niet volledig in te schatten en worden betrokken bij verdere bestuurlijke besluitvorming. Kosten voor realisatie, exploitatie en eventuele aanvullende gemeentelijke inzet worden per gekozen variant uitgewerkt en meegenomen in de reguliere P&C-cyclus.

Duurzaamheid - Duorsumens

Het Plan van Aanpak zet daarnaast in op duurzaamheid in de brede zin van het woord: sociaal, organisatorisch en ruimtelijk. Daarbij gaat het om een van kleinschalige, geïntegreerde opvang, een toekomstbestendig ontwerp en waar mogelijk circulaire en demontabele materialen. In die zin ziet duurzaamheid vooral op een toekomstbestendige inrichting en uitvoering van de opvang, niet op de looptijd van de opvang zelf. Dit sluit aan bij SDG 10, SDG 11 en aanvullend bij SDG 3, 4 en 16.

Participatie - Partisipaasje

Participatie vindt plaats conform het gemeentelijk participatiebeleid Wikselwurk en wordt verder uitgewerkt in het bij dit Plan van Aanpak behorende communicatie- en participatieplan. Het participatieproces bestaat uit drie fasen.

In fase 1, de informatiefase tot en met de vaststelling van het Plan van Aanpak door het college en de gemeenteraad, staat informeren centraal.

In fase 2, de fase tussen de openbaarmaking van het collegevoorstel over de locatiekeuze en het besluit van de gemeenteraad, wordt de raad in positie gebracht voor de besluitvorming over de locatiekeuze. Inwoners en andere betrokkenen worden geïnformeerd over het voorstel, de gemaakte keuzes en het democratische proces. Zij kunnen vragen, zorgen en aandachtspunten naar voren brengen en inspreken tijdens het Petear. De locatiekeuze is in deze fase niet onderwerp van participatie; het besluit daarover ligt bij de gemeenteraad.

In fase 3, de uitwerkingsfase na het raadsbesluit over de locatie(s), wordt de participatie inhoudelijk verdiept in de uitwerking en inpassing van de gekozen locatie(s). Inwoners, direct omwonenden, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen kunnen dan meepraten over randvoorwaarden voor veiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid, voorzieningen, beheer en maatschappelijke inbedding.

Communicatie - Kommunkaasje

Het Plan van Aanpak bevat een apart communicatie- en participatieplan als bijlage opgenomen, inclusief projectpagina (website en reguliere communicatiemiddelen. De gemeente gebruikt onder meer een projectpagina, periodieke nieuwsbrief, persberichten, websiteberichten en social media; afhankelijk van de fase worden daarnaast kleinschalige bijeenkomsten en online vormen ingezet.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Na vaststelling door de raad wordt het vervolgtraject ingericht voor de verdere uitwerking van kleinschalige asielopvang. In die fase staan locatieverkenning, planologische en juridische uitwerking, communicatie en participatie, voorbereiding van realisatie en monitoring van voortgang en risico's centraal.

Bijlagen - Taheakke

1. 260825-Bijlage 1-Plan van Aanpak kleinschalige asielopvang-Z.875873
2. 260825-Bijlage 2-COA Flyer Kleinschalige Opvang - oktober 2024-Z.875873
3. 260825-Bijlage 3- QA Reguliere kleinschalige opvang 21 oktober 2024-Z.875873
4. 260825-Bijlage 4-2015 Bestuursovereenkomst-260825-Z.875873
5. 260825-Bijlage 5-Brief ministerie van Justitie en Veiligheid, namens de minister van Asiel en Migratie d.d. 17 augustus 2026, onderwerp 'Noodzaak voortzetting AZC Balk'-Z.875873
6. Bijlage 6-Bijbehorende bijlagen bestuursovereenkomst tussen het COA en De Fryske Marren-Z.875873
7. 260825-Bijlage 7-Capaciteitsraming 27 februari 2026-Z.875873
8. 260825-Bijlage 8-COA Dienstverleningsgids voor gemeenten-januari2026-pag34-Z.875873
9. 260825-Bijlage 9-Beantwoording bewonerssamenstelling en plaatsing door het COA-Z.875873
10. 260825-Bijlage 10-E-mail analyse eerdere COA-pilots vanuit COA-Z.875873
11. 260825-Bijlage 11-Besluit Spreidingswet 2024-Z.875873
12. 260825-Bijlage 12-TK Capaciteitsraming 2026-Z.875873
13. 260825-Bijlage 13-Verzoek om verduidelijking voorzieningen kleinschalige asielopvang-Z.875873
14. 260825-Bijlage 14-Persbericht Plan van Aanpak kleinschalig asielopvang in het college-Z.875873

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

gemeentesecretaris,
Ditta Cazemier

burgemeester,
Leo Pieter Stoel